

PROF. DR. İSMAİL ERASLAN 80 YAŞINDA

Prof. Dr. Ünal ASAN¹⁾

Kısa Özet

Bu yazıda Orman Amenajmanı Anabilim Dalı eski başkanı olan emekli öğretim üyesi Prof. Dr. İsmail Eraslan hakkında, Federal Almanya'da yayınlanan iki yazının tercümesi ele alınmıştır. Bu vesile ile, hocamızın emekli olduktan sonraki bilimsel faaliyetleri hakkında bazı açıklamalar yapılmıştır.

1. GİRİŞ

Ülkeler gelenek ve görenekleri ile yaşarlar. Bugün uygarlık düzeyinin üst sınırlarını zorlayan tüm ülkelerin, gelenek ve göreneklerine sıkı sıkıya sarılan ve geçmişlerine hizmet eden devlet büyükleri ile, özellikle uluslararası alanda ün kazanmış bilim ve sanat adamlarına sahip çıkan ülkeler olması boşuna değildir. Çağdaşlık yarışında bayrağı sürekli en önde götürebilmek ise; uygarlığın tüm insanlığın ortak malı olduğunun ayırıcısına vararak, bu sahiplenışı biraz da dil, din ve milliyet farkı gözetmeden yapabilmeye bağlı olsa gerek .

Batı Ülkeleri'nde yayınlanan teknik ve bilimsel bazı dergiler, sayfalarında zaman zaman değişik alanlarda ün yapmış yerli ve yabancı bilim adamlarının yaşam öykülerine ve bilime yaptığı katkılara yer vermektedir. İlgili kişinin yaşadığı sürece 60 ıncı yaşından itibaren her on yılda bir yapılan böyle yayınlar ile, bir taraftan konu edilen kişinin bilime yaptığı katkılar anımsatılarak yeni generasyona ışık tutulmakta, diğer taraftan da yeni generasyonun öncü bilim adamlarına olan vefa borçları ödenmeye çalışılmaktadır .

Anabilim Dalımızın kurucusu ve Türkiye'de Orman Amenajmanının banisi olan Prof. Dr. İsmail ERASLAN, Federal Almanya'da yayınlanan meslek dergilerinde 10 yıl ara ile bu türden iki ayrı yazının konusu oldu. İlki, değerli hocamızın 70. yaş münasebetiyle Göttingen'deki Georg August Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Amenajmanı ve Hasılatı Enstitüsü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Alpaslan AKCA tarafından Allgemeine Forst Und Jagdzeitung Dergisi'nin 1988 Mart/Nisan sayısında yayınlanmıştır. İkinci yazı ise 10 yıl aradan sonra, 80. Yıl münasebetiyle yine aynı enstitünün eski başkanı Prof. Dr. Horst KRAMER tarafından Forst Und Holz Dergisinin 23/1997 sayısında yayınlanmıştır. Her iki yazının orijinaleri ve Türkçe çevirileri aşağıda sunulmuştur.

¹⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Amenajmanı Anabilim Dalı

2. PROFESÖR İSMAİL ERASLAN 70 YAŞINDA

İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Amenajmanı Anabilim Dalı Başkanı emekli öğretim üyesi Prof. Dr. İsmail ERASLAN 1987 yılında 70 yaşına erişmiştir. Kendisi, ormancılık eğitimini bitirdikten hemen sonra, 1939 yılında, Orman Fakültesi Orman Ürünleri Değerlendirme Enstitüsünde akademik kariyerine başlamış ve aynı enstitüde "*Doğu Ladini Odununun Teknik Vasıfları ve Kullanma Yerleri Hakkında Araştırmalar*" adlı tezi ile Ormancılık Bilimleri Doktoru (Doktor Artium Forestium) titrini elde etmiştir.

1948 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Ormancılık Politikası ve Orman Amenajmanı Enstitüsüne Asistan olarak atanmış ve aynı enstitüde "*Trakya ve Bilhassa Demirköy Meşe Ormanlarının Amenajman Esasları*" adlı Habilitasyon Tezi ile, Üniversite Doçenti ünvan ve yetkisini elde etmiştir.

1959 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Ormancılık Politikası ve Orman Amenajmanı Kürsüsü'ne Profesör olarak atanmış, 1964 yılında bağımsız hale gelen Orman Amenajmanı Kürsüsü Başkanlığına atanmıştır.

1972 - 1974 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlığı görevini ifa etmiştir.

Profesör ERASLAN, akademik çalışmalarını ve faaliyetlerini önceleri Almanya ve Avusturya üniversitelerinden getirtilen ve Orman Fakültesinde görev yapan profesörlerin etkisi altında geliştirmiştir. Aynı Avrupa Ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletlerinde çok sayıda araştırma ve inceleme gezileri yapmış, uluslararası ilişkilerini ve faaliyetlerini böylece geliştirmiştir.

1971 - 1979 yılları arasında, Uluslararası Ormancılık Araştırma Kurumları Birliği (IUFRO) nin Orman Amenajmanı ve İşletme Ekonomisi Konu Gurubu'nun İkinci Başkanlığına yürütmüştür.

113 adet bilimsel araştırma yanında, 9 adet Ders Kitabı (Telif ve tercüme olarak) meydana getirmiş ve böylece, *Türkiye'nin İtibarlı Ormancılık Bilim Adamı* niteliğini kazanmıştır.

Profesör ERASLAN, Almanya'daki ormancı bilim adamları ile sıkı ilişkilerde bulunmuştur. 13 adet araştırması Almanca olarak kaleme alınmış, pek çok araştırmasında ise, geniş Almanca özetlere yer verilmiştir.

Profesör ERASLAN'ın bilimsel çalışmaları ve etkinlikleri ulusal düzeyde olduğu gibi, enternasyonal düzeylerde de büyük takdir görmüş ve böylece kendisi Türkiye'de modern Orman Amenajmanının banisi olma niteliğini hakkıyla kazanmıştır. (A. AKÇA, Allgemeine Forst und Jagdzeitung, 159 Jahrgang, 1988, Heft ¼, s.74).

3. PROFESÖR ERASLAN 80 YAŞINDA

Ünü Türkiye'nin sınırlarını aşan bir bilim adamı olarak tanınan Prof. Dr. İsmail ERASLAN, 1997 yılında 80. yaşını tamamlamıştır.

ERASLAN ormancılık öğrenimini 4 sömestresi Ankara'da 4 sömestresi İstanbul Bahçeköy'de olmak üzere, Ankara'daki Y.Z.E (Yüksek Ziraat Enstitüsü)'ne bağlı Orman Fakültesi'nde tamamlamış ve Orman Yüksek Mühendisi ünvanını almıştır.

ERASLAN'ın ormancılık bilimleri kariyeri, kendisinin 1939 yılında İstanbul'daki Orman Fakültesi'ne asistan olarak atanması ile başlamıştır. Türkiye'deki üniversitelerde yapılan reformlar sırasında, Orman Fakültesi de yeniden yapılanmıştır. O zamanlar beş enstitüden oluşan Orman Fakültesi'ne 1936 - 1937 yıllarında Almanca konuşan ülkelerden L. TSCHERMAK, E. SCHIMITSCHEK, R. PIFFERKORN, MAYER-WEGELIN ve K. FRITSCHKE gibi tanınmış profesörler davet edilmiş ve bunlara yardımcı olarak, Almanca bilen yetenekli orman yüksek

mühendisleri görevlendirilmiştir. Bunlar arasında, Orman Mahsülleri Değerlendirme Enstitüsüne atanan İsmail ERASLAN da bulunmaktaydı.

ERASLAN, diğer enstitülerdeki Almanca konuşan profesörlerin okuttuğu derslerin bazıları yanında, Enstitü Direktörü Prof. Dr. MAYER-WEGELIN'in verdiği dersleri de Türkçe'ye çevirmiştir. Bu enstitüde hazırladığı "*Doğu Ladini Odununun Teknik Vasıfları ve Kullanma Yerleri Hakkında Araştırmalar*" adlı tez ile Ormancılık Bilimleri Doktoru ünvanını almıştır.

Dr. ERASLAN, 1959 Yılında Ormancılık Politikası ve Orman Amenajmanı Enstitüsü'ne Bilim Asistanı olarak nakledilmiştir. Bu enstitüde hazırladığı "*Trakya ve Bilhassa Demirköy Meşe Ormanlarının Amenajman Esasları*" adlı Doçentlik tezi ile Üniversite Doçenti ünvanını almıştır.

1959 yılında aynı enstitüye Profesör olarak atanan ERASLAN, 1964 yılında Orman Amenajmanı'nın ayrı bir birim haline gelmesinden sonra bu birimin başkanı olmuştur.

Prof. Dr. İsmail ERASLAN, Almanya ve Avusturya'daki Ormancı Bilim Adamları ile yakın ilişkiler kurmak suretiyle, Orta Avrupa Ormancılık Araştırma Kurumları ile bağlarını pekiştirmiştir.

Uluslararası Ormancılık Araştırma Kurumları Birliği (IUFRO)'nin Orman Amenajmanı ve İşletme Ekonomisi Konu Gurubu'nda uzun yıllar süren yöneticiliği ve sorumluluğu, Avrupa Ülkeleri'ndeki ve Amerika Birleşik Devletlerindeki inceleme gezileri ve çalışmaları, kendisine uluslararası düzeyde verimli bir çalışma ve işbirliği olanakları sağlamıştır.

ERASLAN'ın araştırma faaliyetleri, kendisinin olağanüstü sayıdaki bilimsel yayınlarında özetlenmiştir. Türkiye'de **Modern Orman Amenajmanının Banisi** olarak ülkesinin ormancılığına ve ormancılık bilimlerine damgasını vurmuştur.

Türkiye ile Almanya arasındaki geleneksel ilişkiler, Prof. Dr. ERASLAN'ın uzun süren hizmet yılları sırasında daha ileri götürülmüştür. Bu sıkı ve iyi işbirliğinin doğal sonucu olarak da İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi ile Göttingen Üniversitesi arasında bir ortaklık meydana gelmiştir. Kendisinin Almanya'daki dostları ve Göttingen Üniversitesi, Ormancılık Bilimleri ve Ekoloji Fakültesi öğretim üyeleri, ERASLAN'ın büyük yaşam enerjisini takdir etmekte ve gelecek için iyilikler dilemektedir. (Horst KRAMER, Forst und Holz, 52 Jahrgang, Nr 23, 1997, s.700-701).

Değerli hocamız ERASLAN'ın hayatı ve eserleri, kendisinin emekliliği münasebetiyle 1985 Yılında Prof. Dr. Abdülkadir KALIPSIZ tarafından Fakültemiz Dergisinin A Serisi, Birinci Cildinde daha önce yayınlanmıştır. Bu yayının incelenmesiyle de görüleceği gibi, Prof. Dr. İsmail ERASLAN emekli olduğu yıl itibariyle 13 adedi ders kitabı olmak üzere 113 adet bilimsel yayın yapmıştır.

ERASLAN'ın Orman Amenajmanı Anabili Dalına katkılarının gerçek boyutu ise, 1983 yılında kaleme aldığı "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, Orman Amenajmanı Bilim Dalı Birimi'nin (Eski Orman Amenajmanı Kürsüsü'nün) Görevleri, Çalışmaları, Araştırmaları ve Yayınları*" adlı eserinin incelenmesiyle anlaşılabilir.

Prof. Dr. İsmail ERASLAN, ülkemiz ormancılığında pek çok ilk'e imza atmıştır. Örneğin, "*Trakya ve Bilhassa Demirköy Meşe Ormanlarının Amenajman Esasları*" adlı Doçentlik tezi, Türkiye'de yapılan ilk Hasılat Tablosudur. Keza, hava fotoğraflarını ve istatistik yöntemlere dayalı çağdaş envanter ve değerlendirme tekniklerini Orman Amenajmanına ilk sokan da ERASLAN'dır.

ERASLAN'ın bu yöndeki çabaları emeklilik döneminde de sürmüştür. Örneğin 1993 yılında güncelleştirilen Orman Amenajmanı Yönetmeliği de onun katkıları ile hazırlanmıştır. Ülke ormancılığımız, hava kirliliğinin neden olduğu orman ölüm ve hastalıklarının boyutunu,

bunların tanım, izlenme ve değerlendirme yöntemlerini, kendisinin ileri yaşına rağmen halen sürdürdüğü özgün çalışmalar ve bunlara dayanarak yaptığı onlarca makale ve teknik rapor ile anlayabilmiştir.

ERASLAN, emeklilik sonrası dönemde Orman Fakültesi'ndeki eğitim ve öğretime de katkı yapmış ve Fakültemiz Orman Ürünleri Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde Ormancılık Bilgisi Dersi'ni, Fen Bilimleri Enstitüsü'nde ise, Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi'ni vermeye devam etmiştir. Orman Mühendisliği Bölümü öğrencileri için ormanda yapılan uygulamalara da zaman zaman katılmış ve genç nesillere deneyimlerini aktarmıştır.

Şekil 1: 1986 Yılında Belgrad Ormanı'nda bir uygulama

Şekil 2: 1989 Yılında Belgrad Ormanını'nda Bir Mini Ekskürsiyon

Ülke ormancılığına ışık tutan ve bilim düzeyimizin bugünkü konuma gelmesinde katkısı bulunan eski hocalarımızı Federal Almanya örneğinde olduğu gibi her on yılda bir hatırlamak, bir anlamda kurumların mihenk taşı olacaktır. Böylece, bir taraftan ülke ufuklarını aydınlatan bu meş'alelerin genç kuşaklara tanıtılması gerçekleşirken, diğer taraftan da ilgili kurumların bilimsel muhasebesi ortaya konacak ve genç bilim adamlarının çalışmalarını çağdaş düzeye çıkartabilmek için yeni bir itici güce kavuşulacaktır.